

Súd: Okresný súd Poprad
Spisová značka: 17C/25/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8718202780
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 12. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Markéta Marečková
ECLI: ECLI:SK:OSPP:2019:8718202780.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Poprad v konaní pred sudkyňou JUDr. Markétou Marečkovou v právnej veci žalobkyne E. Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom Q. XX/X, XXX XX H., právne zastúpená doc. JUDr. Ing. Peter Grendel, Phd., advokát so sídlom Trieda SNP 42, 040 11 Košice, IČO: 35 064 145, proti žalovanej KOMUNÁLNA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, so sídlom Štefánikova 17, 811 05 Bratislava, IČO: 31 595 545, právne zastúpená JUDr. Félixom Neupauerom, advokátom so sídlom Dvořákovo nábřeží 8/A, 811 02 Bratislava - Staré Mesto, o náhradu nemajetkovej ujmy, takto

rozhodol:

I. Žalovaná je p o v i n n á zaplatiť žalobkyni sumu 280.000,-- CZK do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a .

III. P r i z n á v a žalobkyni voči žalovanej náhradu trov konania v plnom rozsahu, o výške ktorých rozhodne súd uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

o d ō v o d n e n i e :

1. Žalobným návrhom doručeným súdu 28.05.2018 žalobkyňa žiadala, aby súd zaviazal žalovanú na zaplatenie sumy 3.000.000,-- CZK. Žalobný návrh odôvodnila tým, že brat žalobkyne R. P., nar. XX.XX.XXXX, zomrel dňa XX.XX.XXXX následkom smrteľných zranení, ktoré utrpel pri dopravnej nehode, ku ktorej došlo v rovnaký deň XX.XX.XXXX na diaľnici 01 v smere Brno - Praha v katastrálnom území obce Trhový Štěpánov v Českej republike. Dopravnú nehodu spôsobil R. I., ktorý dňa XX.XX.XXXX viedol nákladné motorové vozidlo zn. Scania R410 EČV: S.-XXX A. s návesom Schmitz S01 po diaľnici 01 v smere Brno - Praha kde v úseku 50,123 km diaľnice v k. ú. obce Trhový Štěpánov v Českej republike narazil prednou časťou svojho vozidla do zadnej časti osobného motorového vozidla zn. Fiat Tipo, v ktorom sedel Milan Baláž. Za usmrtenie brata žalobkyne zodpovedá škodca, čo sa žalobkyňa dozvedela z rozsudku Okresného súdu Trenčín zo dňa 20.09.2016 sp. zn. 3T 84/2016, ktorým Okresný súd v Trenčíne schválil dohodu o vine a treste uzatvorenú prokurátorom Okresnej prokuratúry v Trenčíne a škodcom, podľa ktorej škodca uznal svoju vinu za vyššie uvedený skutok, ktorým usmrtil brata žalobkyne. Usmrtením brata žalobkyne tejto vznikla nemajetková ujma na jej prirodzených právach, najmä na právach žalobkyne na zdravie, súkromie a rodinný život. Usmrtením brata utrpela duševné útrapy, došlo k nenávratnej deštrukcii interpersonálnych väzieb žalobkyne s jej bratom, ktoré tvoria základ a rámec súkromného života. Žalobkyňa mala s bratom veľmi dobrý súrodenecký vzťah, boli v pravidelnom kontakte, žili v rovnakej obci, navzájom sa navštevovali, stretávali sa na rodinných oslavách, brat bol žalobkyni zároveň najlepším priateľom a živou spomienkou na mladosť a detstvo. Medzi žalobkyňou a jej bratom existovali silné sociálne, morálne, kultúrne a citové väzby, ktoré sa vytvárali počas dlhého obdobia. Po smrti brata žalobkyňa pociťovala zúfalstvo a šok z nečakanej smrti brata. Stratú brata dodnes znáša veľmi ťažko. V čase dopravnej nehody sa na vozidlo,

ktoré riadil škodca, a ktorým spôsobil dopravnú nehodu, vzťahovalo poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla podľa poistnej zmluvy uzatvorenej medzi vlastníkom vozidla a žalovanou, č. poistnej zmluvy: 681622496/173. Škoda vznikla na území Českej republiky a tak žalobou uplatnený nárok žalobkyne ako mimozmluvný záväzok vyplývajúci z civilného deliktu sa spravuje právnym poriadkom Českej republiky. Nárok žalobkyňa uplatňuje v zmysle zákona 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za újmu způsobenou provozem vozidla a v zmysle § 2959 § 22 Občanského zákoníka zákon č. 89/2012 Sb.

2. Žalovaná k žalobnému návrhu uviedla, že vo veci je nesporné, že k dopravnej nehode došlo na území Českej republiky, čím je z hľadiska hmotnoprávneho založená aplikabilita právneho poriadku Českej republiky. Vzhľadom na požadovanú výšku nemajetkovej ujmy je zrejmé, že táto žiadnym spôsobom nezodpovedá zásadám slušnosti v zmysle § 2959 Občanského zákoníka, nezohľadňuje nateraz tvrdené duševné útrapy žalobkyne. Poškodený nemal voči žalobkyňi žiadnu vyživovaciu povinnosť, žalobkyňa má ďalších 7 súrodencov, má vlastnú rodinu, vlastnú domácnosť. Žalovaná navrhla v konaní vypočítať škodcu k majetkovým a osobným pomerom.

3. Žalobkyňa v replike uviedla, že žalovaná tvrdením, že nárok je v rozpore so zásadami slušnosti, posudzuje výšku uplatnenej náhrady vo vzťahu k zásadám slušnosti bez zohľadnených konkrétnych okolností prípadu. Nereflektuje, že zásady slušnosti sú až sekundárnym prostriedkom pre určenie náhrady, ktorý možno aplikovať len ak nemožno náhradu určiť postupom podľa vety prvej § 2959 nového Občanského zákoníka. Majetkové a osobné pomery vinníka dopravnej nehody nie sú v konkrétnom prípade rozhodné, nakoľko zodpovednosť vinníka dopravnej nehody za ujmu ním spôsobenú je krytá inštitútom poistenia zodpovednosti za ujmu spôsobenú prevádzkou vozidla. Účelom inštitútu je zaistiť, aby sa poškodení mohli domôcť plnej náhrady spôsobenej ujmy, vylúčiť, aby výška náhrady bola limitovaná majetkovými pomermi škodcu.

4. Pojednávania sa žalovaná nezúčastnila, neúčast' ospravedlnila, nežiadala pojednávanie odročit'. V zmysle § 180 Civilného sporového poriadku súd pojednával v neprítomnosti žalovanej.

5. Na pojednávaní právny zástupca žalobkyne na podanej žalobe trval. Uviedol, že vykonaným dokazovaním boli preukázané duševné útrapy žalobkyne, ktorá ich utrpela v dôsledku usmrtenia neb. brata zavineným konaním vinníka dopravnej nehody R. I., ktorý neprejavil žiaden súcit, sústrasť poškodenej žalobkyne. Dokonca pri výsluchu na pojednávaní sa usmieval, vôbec sa neospravedlnil. Po dopravnej nehode nekontaktoval poškodených. Žalobkyňa v dôsledku úmrtia brata utrpela markantné duševné útrapy, ktoré pretrvávali aj po dlhšiu dobu po úmrtí jej brata spôsobené konaním vinníka. Z vykonaného dokazovania vyplynul úzky vzťah žalobkyne a nebohého. Stratu žalobkyne nemožno nahradit' reparáciou, iba čiastočne odčiniť vo forme peňažného zadostučenenia.

6. Žalobkyňa na pojednávaní na podanej žalobe trvala. Uviedla, že s neb. bratom R. P. bývali v rodičovskom dome 10 rokov, potom sa žalobkyňa so svojou rodinou odsťahovala, postavili si dom. Bývali však v tej istej obci iba na druhej ulici. S bratom bola v kontakte skoro každý deň. Brat jej bol ako otec, ktorý im už predtým zomrel. Mali veľmi dobrý vzťah. Navzájom si pomáhali. Keď brat zomrel, ťažko to znášala, plakala každý deň 3 mesiace, nebola nič schopná robiť v domácnosti. Keď brat zomrel, kúpila mu oblek do truhly, dala 1.000,-- eur švagrine a jej deťom. R. P. bol jej najmladší brat, najlepšie s ním vychádzala. S ostatnými súrodencami nebola až v takom vzťahu ako s ním.

7. Právny zástupca žalovanej na pojednávaní uviedol, že žalovaná nespochybňuje uplatnený základ nároku s poukazom na český právny poriadok. Otázna je výška uplatneného nároku, ktorá je neprímeraná. Poukázal na konanie vedené na Okresnom súde Poprad sp. zn. 7C 38/2017, v ktorom konaní súd rozsudkom nepriznal nemajetkovú ujmu ostatným súrodencom neb. R. P. Je potrebné prihliadnuť na skutočnosť, že poškodený nemal vyživovaciu povinnosť voči žalobkyňi. Žalobkyňa má samostatnú domácnosť, má svoju vlastnú ďalšiu rodinu. Aj keď žalovaná nespochybňuje určitý zásah do osobnostných práv žalobkyne, má za to, že požadovaná výška náhrady nemajetkovej ujmy je zjavne neprímeraná. Je potrebné zohľadniť skutočnosť, že vinník dopravnej nehody bol právoplatne odsúdený v trestnom konaní a zohľadniť jeho osobné pomery. Pokiaľ súd dospeje k záveru, že žalobkyňa preukázala duševné útrapy, ktoré odôvodňujú priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch, je potrebné priznať nemajetkovú ujmu v značne zníženej výške oproti uplatnenému nároku.

8. Súd prvej inštancie vo veci rozhodol rozsudkom, ktorým rozhodol:

Žalovaná je povinná zaplatiť žalobkyni sumu 350.000,-- CZK do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. V prevyšujúcej časti žalobu zamieta.

Priznáva žalobkyni voči žalovanej náhradu trov konania v plnom rozsahu, o výške ktorých rozhodne súd uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

Žalovaná podala proti rozsudku odvolanie. Odvolací súd zrušil rozsudok okrem výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a vec v rozsahu zrušenia vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

9. Podľa § 391 ods. 2 Civilného sporového poriadku, ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu.

10. Po rozhodnutí odvolacieho súdu predmetom konania bol nárok žalobkyne na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 350.000,-- CZK.

11. Po rozhodnutí odvolacieho súdu právny zástupca žalobkyne na podanej žalobe trval, majúc za to, že rozhodnutie odvolacieho súdu je vo vzťahu k výške priznaného nároku absolútne nedôvodné, v rozpore s judikatúrou. Odvolací súd nezohľadnil rozhodovaciu činnosť prvoinštančného súdu, ale poukázal na iné rozhodnutia súdov Slovenskej republiky nerešpektujúc najvyššie súdne authority Českej republiky. Poukázal na rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej republiky vo veci sp. zn. 4Cdo 1295/2016, kde bola priznaná relutárna náhrada pre pozostalého súrodencu vo výške 600.000,-- CZK z dôvodu, že usmrtený bolo pre svojho brata najvhodnejším darcom kostnej drene; na rozhodnutie sp. zn. 25Cdo 3463/2018, kde bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy pozostalému súrodencovi vo výške 500.000,-- CZK; na rozhodnutie vo veci sp. zn. 25Cdo 1901/2018, kde bola priznaná relutárna náhrada vo výške 1.000.000,-- CZK a 1.200.000,-- CZK pre pozostalých súrodencov. Navrhol, aby súd zotrval na svojom pôvodnom rozhodnutí, prípadne, aby znížil nemajetkovú ujmu o 1.000,-- CZK.

12. Žalobkyňa na pojednávaní súhlasila s vyjadrením právneho zástupcu.

13. Právny zástupca žalovanej na pojednávaní trval na doterajších vyjadreniach. Poukázal na rozhodnutie odvolacieho súdu, keď je potrebné priznať náhradu v zníženej výške.

14. Súd vo veci vykonal dokazovanie prostriedkami procesného útoku i procesnej obrany, výsluchom: právneho zástupcu žalobkyne, žalobkyne, právneho zástupcu žalovanej, svedkov navrhnutých žalovanou R. I., svedkom, ktorého navrhla žalobkyňa S. Q., listinnými dôkazmi predloženými žalobkyňou: rodnými listami R. P., žalobkyne, rozsudkom Okresného súdu Trenčín vo veci sp. zn. 3T 84/2016 a ostatnými listinnými dôkazmi, ktoré tvoria súčasť spisu, z vykonania ktorých súd zistil skutkový stav:

15. V predmetnom konaní uplatnila žalobkyňa nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch titulom zásahu do osobnostných práv žalobkyne tým, že R. P. - brat žalobkyne nar. XX.XX.XXXX zomrel dňa XX.XX.XXXX následkom smrteľných zranení, ktoré utrpel pri dopravnej nehode, ku ktorej došlo v rovnaký deň na diaľnici 01 v smere Brno - Praha v k. ú. Trhový Štěpánov v Českej republike. Uvedenú dopravnú nehodu spôsobil R. I., ktorý v deň XX.XX.XXXX viedol nákladné motorové vozidlo zn. Scania R410 EČV: S.-XXX A. s návesom Schmitz S01 po diaľnici 01 v smere Brno - Praha, kde v úseku 50,123 km diaľnice v k. ú. obce Trhový Štěpánov v Českej republike narazil prednou časťou svojho vozidla do zadnej časti osobného motorového vozidla zn. Fiat Tipo. V konaní žalobkyňa poukazovala na vzniknutú nemajetkovú ujmu zásahom do zdravia a rodinného života žalobkyne. Žalobkyňa usmrtením brata utrpela duševné útrapy, nenávratné deštrukcie interpersonálnych väzieb žalobkyne s jej bratom tvoriacich základný rámec súkromného života. V čase dopravnej nehody sa na vozidle, ktoré riadil škodca, ktorým spôsobil dopravnú nehodu, vzťahovalo poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla podľa poistnej zmluvy uzatvorenej medzi vlastníkom vozidla a žalovanou, č. poistnej zmluvy: 681622496/173.

16. Okresný súd v Trenčíne v rozsudku sp. zn. 3T 84/2016 z 20.09.2016 schválil dohodu o vine a treste uzatvorenú prokurátom Okresnej prokuratúry v Trenčíne a obvineným R. I., podľa ktorej obvinený uznáva vinu za spáchaný skutok, že dňa XX.XX.XXXX v čase o 02.38 hod. viedol nákladné motorové

vozidlo zn. Scania R410, EČV: S.-XXXCO s návesom Schmitz S01, EČN S.-XXXYC v smere Brno - Praha, kde v úseku 50,123 km diaľnice v k. ú. obce Trhový Štěpánov narazil prednou časťou svojho vozidla do zadnej časti osobného motorového vozidla zn. Fiat Tipo 1,70, EČV Y.-XXXBM, ktoré stálo v pravom jazdnom pruhu diaľnice určenom pre jazdu, pomalých vozidiel z dôvodu poruchy na vozidle, pri dopravnej nehode utrpel R. P., naposledy bytom H. - Z., Y. XX/X a O. Q., naposledy bytom H. - Z., Z. XX/XX, smrteľné zranenia na následky ktorých zomreli, vodič vozidla zn. Fiat Tipo I. P. trvale bytom H. - Z., Y. XX/X, utrpel otras mozgu, pomliaždenie hrudníka, podvrtnutie driekovej chrbtice, pomliaždenie pravého ramena s následnou periatritidou, tieto zranenia ho obmedzovali ne bežnom spôsobe života v trvaní minimálne dva mesiace najmä v mobilite, R. H., trvale bytom J. - R. XXX, Y., utrpel zlomeninu tela stehnovej kosti s posunutím úlomkov, zlomeninu okraja acetabulu, zlomeninu krížovej kosti jednostrannú zlomeninu lanovej kosti bez posunutia úlomkov, pomliaždenie brušnej steny ťažšieho stupňa, charakter zranení, ktoré poškodení utrpel si vyžiadal nutnosť hospitalizácie od 19.03.2015 do 06.05.2015, v dôsledku týchto zranení bol úplne obmedzený prakticky vo všetkých oblastiach života, po prepustení do ambulantnej starostlivosti bol ešte obmedzený v pohybe z dôvodu používania barlí pri chôdzi, R. Q., bytom H. - Z., Q. XX/XX, utrpel pomliaždenie hlavy bez otrasu mozgu, pomliaždenie pravého predlaktia, pomliaždenie hrudnej chrbtice, pomliaždenie driekovej chrbtice, zlomeninu 4 až 8 rebra vľavo, poranenie sedacieho nervu, vykĺbenie pravej stehennej kosti v bedre, zlomeninu okraja acetabula vpravo, zlomeninu acetabula vľavo, zlomeninu horného a dolného ramena lanovej kosti vľavo, pomliaždenie pľúc obojstranne, šok ťažkého stupňa, v dôsledku týchto zranení bol obmedzený prakticky vo všetkých oblastiach života, v hygiene, obliekaní, mobilite, prípravy stravy a bol odkázaný na pomoc druhej osoby, a to minimálne po dobu 2 mesiacov a obvinený svojim konaním porušil ustanovenie § 5 odsek 1 písmeno b) zákona č. 361/2000 Zbierky zákonov o provozu na pozemných komunikáciach, teda sa nevenoval plne riadeniu vozidla a sledovaniu situácie v premávke na pozemných komunikáciach, teda inému z nedbanlivosti spôsobil smrť a takýto čin spáchal závažnejším spôsobom konania porušením dôležitej povinnosti uloženej mu podľa zákona, inému z nedbanlivosti spôsobil ťažkú ujmu na zdraví a takýto čin spáchal závažnejším spôsobom konania - porušením dôležitej povinnosti uloženej mu podľa zákona, čím spáchal prečin usmrtenie podľa § 149 odsek 1, odsek 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. h) Trestného zákona, prečin ublíženie na zdraví podľa § 157 odsek 1, odsek 2 písmeno a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písmeno h) Trestného zákona. Za to sa odsudzuje podľa § 149 odsek 2 Trestného zákon, za použitia § 41 odsek 1 Trestného zákona, § 36 písmeno l) Trestného zákona, § 38 odsek 2, odsek 3 Trestného zákona na úhrnný trest odňatia slobody v trvaní 2(dvoch) rokov. Podľa § 49 odsek 1 písm. a) Trestného zákona sa výkon trestu odňatia slobody podmienčne odkladá a podľa § 50 odsek 1 Trestného zákona sa obvinenému určuje skúšobná doba v trvaní 2 (dva) roky. Podľa § 61 odsek 1, odsek 2 Trestného zákona sa obvinenému ukladá trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu na dobu a 4(štyri) roky. Podľa § 288 odsek 1 Trestného poriadku sa poškodení: I. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom H.V. - Z., Y. XX/X, R. Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. - Z., Q. XX/XX, Y., R. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. - R. XXX, Y., S. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. - Z., Y. XX/X, Y., K. Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. - Z., Z. XX/XX, Y., so svojimi nárokmi na náhradu škody odkazujú na civilný proces. Pritom obvinený súhlasí s uložením tohto trestu a tento prijíma.

17. Svedok R. I. na pojednávaní uviedol, je zamestnaný v spoločnosti Contitental Púchov s.r.o., kde dosahuje čistý príjem 800,- eur mesačne, iný príjem nemá. Jeho zdravotný stav je dobrý. Je slobodný, býva s priateľkou v trojizbovom byte v ich vlastníctve. Majú jednu mal. dcéru. Priateľka je zamestnaná, má príjem cca 700,- eur mesačne. Za bývanie platí 140,- eur mesačne, spláca hypotéku 250,- eur mesačne. Uviedol, že jeho postoj k poškodeným po dopravnej nehode nebol žiadny. Uviedol, že mu je ľúto, čo sa stalo, ale nevie to ovplyvniť. Neurobil to naschvál.

18. Svedkyňa S. Q. na pojednávaní uviedla, že žalobkyňa je jej teta, ona je dcérou neb. R. P.. Otec mal asi 7 alebo 8 súrodencov, ale najradšej mal žalobkyňu. Mali nádherný vzťah ako brat so sestrou, navzájom sa podporovali, pomáhali si ako rodina. Oni všetci bývajú spolu blízko v susedných uliciach. Navštevovali sa dennodenne. Otec mal dobrý vzťah aj s ostatnými súrodencami, okrem dvoch súrodencov v Čechách, s ktorými sa menej navštevovali. Žalobkyňa a jej neb. otec boli najmladší súrodenci, preto najlepšie spolu vychádzali. Smrť otca všetci ťažko znášali. Otec sa so žalobkyňou ako sestrou stretávali aj na oslavách. Posledná oslava bola vo februári 2015, keď žalobkyňa mala 50-tku. Je jej veľmi ľúto, čo sa stalo. Uviedla, že chápe skutočnosť, veď aj ona je šofér, čo sa stalo ale vinník mal prejaviť súcit s rodinou za to, že pozeral počas jazdy porno CD-čka, spôsobil nehodu. Ich otec mohol ešte žiť.

19. Podľa kapitoly II článok 4 bod 1 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1215/2012 z 12.12.2012 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach, ak nie je v tomto nariadení uvedené inak, osoby s bydliskom na území členského štátu sa bez ohľadu na ich štátne občianstvo žalujú na súdoch tohto členského štátu. 20. Podľa článku 11 ods. 1 písm. b), čl. 13 ods. 2 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1215/2012 z 12.12.2012 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach, poisťiteľa s bydliskom v členskom štáte možno žalovať na území iného členského štátu, ak žalobu podal poisťník, poistený alebo oprávnený z poistenia, na súdoch podľa miesta bydliska žalobcu. 21. Podľa článku 13 ods. 2 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1215/2012 z 12.12.2012 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach, články 10, 11 a 12 sa uplatnia na konania začaté poškodeným proti poisťiteľovi, ak sú takéto priame žaloby prípustné.

22. Podľa § 9 ods. 1 zákona č. 168/1999 Sb. o pojištění odpovědnosti za újmu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla), poškozený má právo uplatnit svůj nárok na plnění podle § 6 u příslušného pojistitele nebo u Kanceláře, jedná-li se o nárok na plnění z garančního fondu podle § 24. Při uplatnění nároku je povinen předložit společný záznam o dopravní nehodě, jedná-li se o dopravní nehodu nepodléhající oznámení Policii České republiky podle zákona upravujícího provoz na pozemních komunikacích.

23. Podľa § 6 ods. 2 písm. a) zákona č. 168/1999 Sb. o pojištění odpovědnosti za újmu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla), nestanoví-li tento zákon jinak, má pojištěný právo, aby pojistitel za něj uhradil v rozsahu a ve výši podle občanského zákoníku poškozenému způsobenou újmu vzniklou ublížením na zdraví nebo usmrcením.

24. Podľa § 3a ods. 1 zákona č. 168/1999 Sb. o pojištění odpovědnosti za újmu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla), pro účely tohoto zákona se limitem pojistného plnění rozumí nejvyšší hranice plnění pojistitele při jedné škodné události. Limity pojistného plnění musí být v pojistné smlouvě uvedeny samostatně, a to způsobem, který odpovídá členění limitů pojistného plnění uvedenému v odstavci 2.

25. Podľa § 3a ods. 2 písm. a) zákona č. 168/1999 Sb. o pojištění odpovědnosti za újmu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla), limit pojistného plnění musí odpovídat při újmě podle § 6 odst. 2 písm. a) nejméně 35000000 Kč na každého zraněného nebo usmrceného včetně náhrady nákladů vynaložených na péči hrazenou z veřejného zdravotního pojištění a regresního nároku podle § 6 odst. 4.

26. Podľa § 3a ods. 2 písm. b) zákona č. 168/1999 Sb. o pojištění odpovědnosti za újmu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla), limit pojistného plnění musí odpovídat při újmě podle § 6 odst. 2 písm. b) a c) nejméně 35000000 Kč bez ohledu na počet poškozených; převyšuje-li součet nároků uplatněných více poškozenými limit pojistného plnění uvedený v pojistné smlouvě, pojistné plnění se každému z nich snižuje v poměru tohoto limitu k součtu nároků všech poškozených.

27. Podľa § 2956 zákona 89/2012 Sb. Občanský zákoník, vznikne-li škůdci povinnost odčinit člověku újmu na jeho přirozeném právu chráněném ustanoveními první části tohoto zákona, nahradí škodu i nemajetkovou újmu, kterou tím způsobil; jako nemajetkovou újmu odčiní i způsobené duševní útrapy.

28. Podľa § 2957 zákona 89/2012 Sb. Občanský zákoník, způsob a výše přiměřeného zadostiučinění musí být určeny tak, aby byly odčiněny i okolnosti zvláštního zřetele hodné. Jimi jsou úmyslné způsobení újmy, zvláště pak způsobení újmy s použitím lsti, pohrůžky, zneužitím závislosti poškozeného na škůdci, násobením účinků zásahu jeho uváděním ve veřejnou známost, nebo v důsledku diskriminace poškozeného se zřetelem na jeho pohlaví, zdravotní stav, etnický původ, víru nebo i jiné obdobně závažné důvody. Vezme se rovněž v úvahu obava poškozeného ze ztráty života nebo vážného poškození zdraví, pokud takovou obavu hrozba nebo jiná příčina vyvolala.

29. Podľa § 2958 zákona 89/2012 Sb. Občanský zákoník, při ublížení na zdraví odčiní škůdce újmu poškozeného peněžitou náhradou, vyvažující plně vytrpěné bolesti a další nemajetkové újmy; vznikla-li poškozením zdraví překážka lepší budoucnosti poškozeného, nahradí mu škůdce i ztížení společenského uplatnění. Nelze-li výši náhrady takto určit, stanoví se podle zásad slušnosti.

30. Podľa § 2959 zákona 89/2012 Sb. Občanský zákoník, při usmrcení nebo zvlášť závažném ublížení na zdraví odčiní škůdce duševní útrapy manželu, rodiči, dítěti nebo jiné osobě blízké peněžitou náhradou vyvažující plně jejich utrpení. Nelze-li výši náhrady takto určit, stanoví se podle zásad slušnosti.

31. Podľa § 22 ods. 1 zákona 89/2012 Sb. Občanský zákoník, osoba blízká je příbuzný v řadě přímé, sourozenec a manžel nebo partner podle jiného zákona upravujícího registrované partnerství (dále jen „partner“); jiné osoby v poměru rodinném nebo obdobném se pokládají za osoby sobě navzájem blízké, pokud by újmu, kterou utrpěla jedna z nich, druhá důvodně pociťovala jako újmu vlastní. Má se za to, že osobami blízkými jsou i osoby sešvagřené nebo osoby, které spolu trvale žijí.

32. Vykonaným dokazovaním prostriedkami procesného útoku najmä výsluchom žalobkyne, svedkyne S. Q., rozsudkom Okresného súdu Trenčín vo veci sp. zn. 3T 84/2016, prostriedkami procesnej obrany: výsluchom právneho zástupcu žalovanej, svedka R. I., súd dospel k záveru, že základ uplatnený žalobou je dôvodný, výška uplatneného nároku je dôvodná v časti.

33. Nebolo sporné, že v dôsledku dopravnej nehody z 19.03.2015 zomrel brat žalobkyne R. P.. Dopravnú nehodu spôsobil R. I., za skutok bol odsúdený Okresným súdom Trenčín na trest odňatia slobody 2 roky s podmienčným odkladom 2 roky, a trest zákaz činnosti viesť motorové vozidlo na 4 roky, keď súd schválil dohodu o vine a treste uzatvorenú medzi prokurátorom Okresnej prokuratúry Trenčín a obvineným R. I.. Žalobkyňa bola sestrou neb. R. P.. V konaní uplatnila nárok na náhradu nemajetkovej ujmy.

34. Podľa kapitoly II čl. 4 bod 1 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1215/2012 z 12.12.2012 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach, tento mimozmluvný záväzok sa spravuje právnym poriadkom Českej republiky, keď na území Českej republiky vznikla škoda.

35. Pasívne legitimovanou stranou sporu je žalovaná v zmysle zákona č. 168/1999 Sb. o pojištění odpovědnosti za újmu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla), keď škodca R. I. v čase vzniku dopravnej nehody riadil vozidlo, na ktoré sa vzťahovalo poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla podľa poistnej zmluvy č. 681622496/173. V zmysle § 6 ods. 1 uvedeného zákona má poistený právo, aby poisťovňa za neho uhradila okrem iného poškodenému spôsobenú újmu vzniknutú ublížením na zdraví alebo usmrtením. Limit poistného plnenia pri tomto druhu ujmy je najmenej 35.000.000,-- CZK na každého usmrteného.

36. Z ustanovenia § 22 ods. 1 zákona 89/2012 Sb. (Občanský zákoník nový) vyplýva, že žalobkyňa bola vo vzťahu k neb. R. P. osoba blízka, keď išlo o súrodenecký vzťah.

37. Nebolo sporné, že smrťou R. P. vznikla žalobkyni ujma na jej prirodzených právach - právo na zdravie, súkromie, rodinný život. Bolo preukázané výsluchom žalobkyne, svedkyne S. Q., že žalobkyňa v dôsledku smrti brata utrpela duševné útrapy a došlo k nezvratnej deštrukcii väzby žalobkyne na brata. Žalobkyňa s neb. bratom žili blízko seba v rovnakej obci, často sa navštevovali, navzájom si pomáhali. Brat žalobkyne jej nahrádzal otca, ktorý im predtým zomrel. I keď žalobkyňa má ďalších 6 súrodencov, najbližší súrodenecký vzťah mala práve s neb. R. P.. Stratú brata žalobkyňa prežíva veľmi ťažko. Nie je preto sporné, že v zmysle citovanej právnej úpravy patrí žalobkyni náhrada nemajetkovej ujmy.

38. Pri určení výšky nemajetkovej ujmy rešpektujúc právny názor odvolacieho súdu, súd dospel k názoru, že primeraná nemajetková ujma predstavuje sumu 280.000,-- CZK. V prevyšujúcej časti súd preto žalobu zamietol.

39. Súd pri určení výšky nemajetkovej ujmy vychádzal z kritérií podľa judikatúry súdov Českej republiky i Slovenskej republiky. Nedá sa vytvoriť žiadna metodika, nejde o odborné medicínske posúdenie, ale o zváženie dopadu ujmy do osobnostnej sféry pozostalého.

40. Súd skúmal okolnosti na strane poškodenej:

- a) intenzitu vzťahu pozostalého so zomrelým
- b) vek zomrelého a pozostalého
- c) otázku existenčnej závislosti pozostalého na usmrtenej osobe
- d) morálne zadosťučinenie vo forme právneho postihu škodcu na strane škodcu
- e) mieru zavinenia, mieru spoluzavinenia usmrtenej osoby
- f) postoj škodcu (ľútosť, náhrada škody, ospravedlnenie)
- g) dopad udalosti do sféry škodcu
- h) majetkové pomery škodcu.

41. Súd dospel k názoru, že žalobkyňa s neb. R. P. mala veľmi pekný súrodenecký vzťah. I keď každý mal vlastnú rodinu, prejavovali si navzájom súdržnosť, pomoc, a to ešte intenzívnejšie ako s ostatnými súrodencami. Neb. R. P., potom, čo im zomrel otec, nahrádzal žalobkyňu otca. Vek zomrelého i žalobkyne predpokladal ešte dlhšie obdobie vzájomného spolunažívania. V čase dopravnej nehody mal R. P. iba 59 rokov. Žalobkyňa síce nebola hmotne závislá na neb. bratovi, podľa výsluchu žalobkyne si vzájomne aj finančne pomáhali. Na strane žalovanej bola preukázaná vina škodcu R. I., nebolo preukázané žiadne spoluzavinenie usmrtenej osoby. Vinník R. I. síce vyslovil na pojednávaní v tejto veci ľútosť, ale po dopravnej nehode doposiaľ ju vo vzťahu k pozostalým nijako neprejavil, neospravedlnil sa. Majetkové pomery škodcu sú na úrovni, keď škodca zabezpečuje z nich výlučne potreby seba a svojej rodiny. Pre prípad zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla bol škodca poistený u žalovanej, súd je názoru, že výška náhrady nemajetkovej ujmy nemôže výlučne závisieť od majetkových pomerov škodcu, pretože by táto musela byť priznaná v minimálnej výške v rozpore s judikatúrou v týchto prípadoch.

42. Za daných okolností súd prihliadol na všetky okolnosti na strane žalobkyne i škodcu a dospel k záveru, že primeraná náhrada nemajetkovej ujmy je 280.000,- CZK. Súd prihliadol i na výšku náhrady nemajetkovej ujmy priznanú pozostalým po neb. R. P., matke nebohého 518.140,- CZK, manželke 1.295.350,- CZK, deťom nebohého každému po 518.140,- CZK, rozsudkom Okresného súdu Poprad sp. zn. 7C 38/2017 z 30.05.2018, keď podľa názoru súdu rodičom, manželovi, deťom patrí v zásade vyššia náhrada nemajetkovej ujmy ako súrodencovi, samozrejme závisí to od konkrétnych okolností. Výška náhrady nemajetkovej ujmy nie je v rozpore s § 2 písm. a) zák. 168/1999 Sb.

43. Súd rešpektoval právny názor odvolacieho súdu, prihliadol i na výšku nemajetkovej ujmy v konaniach, na ktoré poukázal odvolací súd, a to:

- Okresný súd v Humennom rozsudkom sp.zn. 18C/13/2013 zo dňa 10.04.2014 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp.zn. 2Co/135/2014 zo dňa 15.06.2015 a uznesením Najvyššieho súdu SR sp.zn. 1CdoGp/1/2016 zo dňa 30.11.2017 priznal pozostalému plnoletému súrodencovi (žijúcemu v spoločnej domácnosti) vo vzťahu k zodpovednému subjektu za smrť súrodenca sumu 15 000,- eur,

- Okresný súd vo Vranove nad Topľou rozsudkom sp.zn. 5C/38/2012 zo dňa 21.02.2014 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp.zn. 20Co/183/2014 zo dňa 26.05.2015 a uznesením Najvyššieho súdu SR sp.zn. 3CdoGp/1/2016 zo dňa 14.06.2017 (na uvedené poukázal i súd prvej inštancie) priznal pozostalému plnoletému súrodencovi (nežijúcemu v spoločnej domácnosti) vo vzťahu k zodpovednému subjektu za smrť súrodenca sumu 5 000,- eur,

- rovnako ako Okresný súd v Považskej Bystrici rozsudkom sp. zn. 6C/51/2014 zo dňa 13.11.2014 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 17Co/243/2015 zo dňa 22.03.2016 a uznesením Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS/474/2016,

i opätovne na rozhodovaciu prax súdov vo veciach:

- Najvyšší súd Českej republiky vo veci sp. zn. 30Cdo 1286/2005 priznal náhradu nemajetkovej ujmy sestre, ktorej brat zomrel následkom dopravnej nehody vo výške 100.000,- CZK, Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci sp. zn. 4Cdo 139/2011 priznal náhradu nemajetkovej ujmy každému súrodencovi po 2.000,- eur, keď ich sestra zomrela následkom dopravnej nehody,

- Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci sp. zn. 3Cdo Gp 1/2016 priznal náhradu nemajetkovej ujmy staršiemu bratovi vo výške 5.000,- eur, keď jeho brat zahynul pri dopravnej nehody,

i na rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu Českej republiky v konaniach, na ktoré poukázal právny zástupca žalobkyne:

- Najvyšší súd Českej republiky vo veci sp. zn. 4Cdo 1295/2016, ktorý priznal náhradu nemajetkovej ujmy pozostalému súrodencovi vo výške 600.000,-- CZK,
- Najvyšší súd Českej republiky vo veci sp. zn. 25Cdo 3463/2018 priznal náhradu nemajetkovej ujmy pozostalému súrodencovi 500.000,-- CZK,
- Najvyšší súd Českej republiky vo veci sp. zn. 25Cdo 1901/2018 priznal náhradu nemajetkovej ujmy pozostalému súrodencovi 1.000.000,-- CZK a 1.200.000,-- CZK.

44. Podľa predchádzajúcej právnej úpravy v Českej republike § 444 ods. 3 Občianskeho zákonníka účinného od 01.05.2004 do 31.12.2013 za škodu usmrtením prináleží pozostalým súrodencom jednorázové odškodnenie 175.000,-- CZK.

45. Podľa doporučenia Najvyššieho súdu Českej republiky vo veci 4Tdo 1402/2015, 4Tdo 1421/2015 vzhľadom k doterajšej judikatúre, cenovému vývoju a s prihliadnutím k zahraničným skúsenostiam sa ako základné rozpätie pre stanovenie výšky náhrady v rozhodnutiach Najvyššieho súdu doporučuje 240.000,-- CZK až 500.000,-- CZK v typovom prípade najbližších osôb (manželia, rodičia a deti), ak sú popísané kritéria neutrálne. Je namieste vychádzať skôr z hornej hranice.

46. Na základe uvedených skutočností v súlade s citovanou právnou úpravou súd rozhodol tak, ako je uvedené v enunciate rozsudku a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol, keď sumu 280.000,-- CZK považuje za všetkým okolnostiam prípadu primeranú náhradu nemajetkovej ujmy.

47. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku, súd priznal žalobkyni plnú náhradu trov konania, keď výška plnenia závisela výlučne od úvahy súdu. O výške trov konania súd rozhodne uznesením po právoplatnosti rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní od doručenia rozsudku na tunajšom súde. V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu vyššie uvedenú, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, oprávnený môže podať návrh na súdny výkon rozhodnutia.